

marfil

RECURSOS I ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES

6

Llengua primària

Josep Martines (Coordinador)
Alícia Coloma
Dari Escandell
María García
Caterina Martínez

Disseny coberta: Jose Asencio

Il·lustracions: Esperança Martínez Molina

© Tabarca Llibres, SL

© Josep Martines Pérez (Coordinador)
Alícia Coloma de Juan
Dari Escandell Maestre
María García González
Caterina Martínez de Dios

Edita:
Tabarca Llibres, SL
A. Ausiàs March, 184
Tel.: 96 318 60 07
www.tabarcallibres.com
46026 VALÈNCIA

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra sols es pot realitzar amb l'autorització dels seus titulars, llevat de les excepcions previstes per la llei. Si necessita fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra, s'ha d'adreçar a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org).

Producte
Ecològic

ÍNDEX

PRESENTACIÓ	5
LÍNIES METODOLÒGIQUES EN QUÈ ES BASA AQUEST PROJECTE	5
ESTRUCTURA DEL LLIBRE	5
BLOCS I CONTINGUTS A QUÈ FA REFERÈNCIA CADA APARTAT	6
MATERIALS	8
CURRÍCULUM ÀREA DE VALENCIÀ: LLENGUA I LITERATURA	9
CONTINGUTS I CRITERIS D'AVALUACIÓ	12
CRITERIS D'AVALUACIÓ I ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE AVALUABLES . . .	21
RECURSOS I ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES LLENGUA 6é Primària . .	29
UNITAT 0 BENVINGUT, IVAN!	32
UNITAT 1 QUÈ EM PUC POSAR...?	39
UNITAT 2 VIATGE AL PASSAT	63
UNITAT 3 BON NADAL	87
UNITAT 4 SOM EL QUE MENGEM.	95
UNITAT 5 UNA PASSEJADA PEL MÓN	119
UNITAT 6 ANIMABLOG.org.	143
UNITAT 7 UN MUNT DE LLETRES.	167
UNITAT 8 LA IMAGINACIÓ ENS DU D'EXCURSIÓ.	175
UNITAT 9 UN PAS AVANT	199
UNITAT 10 QUINA TERRA, MARE!	223
ANNEX I ACTIVITATS DE REFORÇ I D'AMPLIACIÓ	231
ANNEX II AVALUACIONS PER UNITATS	317

PRESENTACIÓ

Benvolguts i benvolgudes mestres, els materials que teniu a les mans pretenen ser una ajuda i una guia en la vostra tasca educativa. Estan pensats per als alumnes que no tenen el valencià com a llengua materna i, per tant, pretenen ajudar-vos a aconseguir que aquests alumnes facen del valencià una llengua de **comunicació** i un **vehicle de relació** amb el món que els envolta. Així mateix, són materials útils per a aquells aprenents valencianoparlants de centres amb un escàs ús vehicular del valencià en altres assignatures.

Aquests materials han estat elaborats segons la nova normativa, seguint l'estructura dels 5 Blocs establits per la LOMQE per a l'àrea Valencià: Llengua i Literatura:

- ✓ Bloc 1. Comunicació oral: escoltar i parlar
- ✓ Bloc 2. Comunicació escrita: llegir
- ✓ Bloc 3. Comunicació escrita: escriure
- ✓ Bloc 4. Coneixement de la llengua
- ✓ Bloc 5. Educació literària

LÍNIES METODOLÒGIQUES ESSENCIALS EN QUÈ ES BASA AQUEST PROJECTE

La **metodologia** que inspira aquest projecte és sobretot **pràctica** i de base **comunicativa**: busca la participació directa de l'alumnat en contextos de comunicació motivadors i creïbles, per això hem dissenyat un conjunt de 10 **unitats didàctiques** que tenen com a objectius immediats:

- a) Elaborar materials que, adaptats a la nova llei, treballen totes les unitats per **competències**. A més de desenvolupar la competència comunicativa (CCLI), en totes les unitats estan presents les competències bàsiques (CD, CEC, CSC, CAA, CMCT, SIEE) amb activitats que giren al voltant d'un petit projecte on s'interrelacionen totes les àrees i en què desplega la creativitat dels alumnes. Es pretén ajudar-los a construir aprenentatges i coneixements tenint en compte temes d'actualitat social pròxims a la seua experiència.
- b) Fer del **valencià** un vehicle de comunicació i de relació amb el món que els envolta. Aquests materials s'inspiren en l'anomenat **mètode comunicatiu** per a l'aprenentatge de les llengües: **aprendre a parlar, a llegir i a escriure fent servir la llengua**.
- c) Aprendre des d'un punt de vista **holístic**. Cada unitat és un tot i els diferents apartats estan integrats en el tema central.

Els materials estan estructurats en dos recursos: un **llibre** i un **quadern d'activitats** que són inseparables. El llibre se centra en la presentació de textos literaris i no literaris lligats a l'audició, a l'oralitat i a la lectura; el quadern, en l'aplicació pràctica —escriptura i enriquiment lèxic i gramatical— dels temes tractats en els textos treballats al llibre de l'alumne. Així cada sessió de classe consta d'una primera part que es treballarà amb el llibre, i una segona part on es practicarà el que s'ha après al quadern.

Per fer la faena més lúdica i atractiva, hem introduït un joc que està present en totes les unitats. Els alumnes, a través de la lectura dels missatges xat de WhatsApp que s'envien **els de la colla de 6é** (Camil·la, Aitana, Ivan, Miquel...), coneixeran i repassaran l'espai geogràfic valencià assenyalant al mapa diferents localitats del país. Així mateix, participaran amb Aitana en una gimcana lingüística tot redescobrint la sonoritat i el significat de les paraules.

ESTRUCTURA DEL LLIBRE

Els llibres consten de 10 unitats. La 0 ens permet engegar els motors davant l'inici de curs. La 3, la 7 i la 10 ens permeten desenvolupar petits projectes relacionats amb la fi de cada trimestre: són unitats extres que coincideixen amb la celebració de diferents esdeveniments, com ara les festes de Nadal, el Dia del Llibre i les vacances d'estiu; totes tres presenten una dinàmica diferent i fins i tot més flexible i lleugera respecte de la resta d'unitats.

Les unitats 1, 2, 4, 5, 6, 8 i 9 s'estructuren en els apartats següents:

- **EN MARXA.** Presenta els protagonistes de la unitat conversant sobre un centre d'interés que fonamenta els continguts de la unitat. Camil·la, Ivan, Niko, Aitana i Miquel ens mostren l'**univers d'interessos dels alumnes** de 6é i ho fan mitjançant l'elaboració d'un **blog de classe**. Aquest apartat està pensat per a desenvolupar la competència oral i sempre va acompanyat d'una audició. Els diàlegs de la colla —mitjançant les bafarades i els missatges de WhatsApp— promouen des del principi el desenvolupament de les competències comunicatives de la unitat.
- **L'ESCOLA AL CARRER.** En aquest apartat s'estimula l'expressió oral i l'**ús real de la llengua** que s'estudia i ho fem mitjançant la realització d'**entrevistes** al carrer; en aquestes els protagonistes són els xiquets de la colla de 6é. Personatges com Miquel o Ivan fan de reporters: entrevisten i s'acosten als pares per a buscar el seu parer entorn el tema que s'estudia a l'aula. Aquest acostament permet la implicació dels pares en el procés d'ensenyament-aprenentatge dels fills.
- **QUÈ EN SAPS, DE...?** Els **textos expositius** que lligem ací els alumnes formen part del petit univers de la colla de 6é. Els protagonistes ens desperten la curiositat i proposen a l'alumnat una **tasca col·lectiva d'investigació** que permet reforçar el repertori **lèxic** de la unitat, compartir informació i **continguts digitals** de forma oral o escrita alhora que es treballa un gran banc de **pàgines web** i **vídeos** que l'alumnat també podrà consultar.
- **FIXA'T COM SONA.** En aquest apartat («**Un calaix de sons, lletres, paraules i històries**») treballlem una selecció de textos literaris de diferents gèneres adaptats a l'edat. Els poemes, les endevinalles o els contes connecten amb el centre d'interés de la unitat i són el punt de partida per a reforçar la **comprensió lectora**, la correspondència directa so-grafia, les **normes ortogràfiques** convencionals i l'**ús reflexiu del codi lingüístic oral i escrit**.
- **CLIPS DE LLENGUA.** Ací els alumnes s'endinsen en la **reflexió gramatical** per mitjà de l'**anàlisi de la producció discursiva pròpia** i s'aprofiten els contextos lingüístics treballats en apartats anteriors. Aquestes activitats es relacionen estretament amb el **camp lexicosemàntic** de la unitat. Els conceptes gramaticals s'estudien des d'un punt de vista funcional lligat, com també des de la **construcció de frases** que s'adiuen amb els **textos** que més tard hauran d'utilitzar en l'apartat d'ARA ET TOCA A TU en tant que **comunicadors de llengua**.
- **ARA ET TOCA A TU.** Són en essència **lectures** relacionades amb el tema de la unitat. Hem posat especial atenció en el fet que siguin atractives i amenes per als alumnes i que els desperten la curiositat. L'expressió escrita es planteja com un procés de construcció del text escrit mitjançant l'**ús d'estratègies** que faciliten la realització d'un **PROJECTE d'escriptura interactiva i personal** que reculla tot el vocabulari i les estructures gramaticals treballades en la unitat. Pretenem que l'alumnat participe en un procés col·lectiu de planificació de l'escriptura que es consolidarà amb la realització d'una **exposició oral** davant del grup classe entorn un vessant del tema tractat.

BLOCS I CONTINGUTS A QUÈ FAN REFERÈNCIA CADA APARTAT

- ◆ **EN MARXA.** Aquest apartat fa referència als Blocs 1 i 2 i als continguts específics següents:
  - ✓ Identificació, interpretació i diferenciació de missatges verbals i no verbals.
  - ✓ Situacions de comunicació dirigides o espontànies: col·loquis sobre temes propers a l'experiència de l'alumne.
  - ✓ Informació personal, familiar i de l'entorn pròxim.
  - ✓ Ús del llenguatge no discriminatori.
- ◆ **L'ESCOLA AL CARRER.** Aquest apartat fa referència als Blocs 1, 2 i 3 als continguts específics següents:
  - ✓ Lectura expressiva i dramatització de diàlegs basats en entrevistes relacionades amb les experiències de l'alumnat.
  - ✓ Ús del llenguatge no verbal en les produccions escrites.
  - ✓ Identificació de l'espai i el temps en què transcorre la comunicació.

- ✓ Participació en la realització d'entrevistes aplicant amb correcció i creativitat les estratègies de comunicació oral i les tècniques expressives adients.
  - ✓ Reflexió sobre la validesa de la informació recopilada per un mateix o pels altres, en el marc d'activitats grupals o individuals.
- ◆ **QUÈ EN SAPS, DE...?** Aquest apartat fa referència als Blocs 1, 2 i 4 i als continguts específics següents:
- ✓ Lectura de textos relacionats amb el centre d'interès. Reconeixement de les idees principals i secundàries, detalls rellevants i valors no explícits.
  - ✓ Participació en tasques de recerca i d'emmagatzematge de la informació digital per mitjà d'aplicacions de serveis de la xarxa (pàgines i vídeos relacionats amb l'entorn virtual d'aprenentatge).
  - ✓ Planificació d'un projecte d'escriptura interactiu on l'alumnat haurà d'aportar idees constructives pròpies i compartirà les idees que proposa el grup de treball.
  - ✓ Memorització comprensiva de la informació degudament organitzada.
- ◆ **FIXA'T COM SONA.** Aquest apartat fa referència als Blocs 4 i 5 i als continguts específics següents:
- ✓ Participació en activitats de lectura, audició col·lectiva, recitat i dramatització per a millorar la seua competència lingüística i les seues habilitats expressives i com a font de gaudi personal.
  - ✓ Identificació i ús d'expressions específiques de la terminologia literària (autor, biografia, gènere...), així com d'alguns recursos retòrics com a comparació, rima, jocs de paraules...).
  - ✓ Pràctica constant de la pronunciació correcta (p. ex. consonants sonores, geminacions...) relacionant-los amb la realització gràfica.
  - ✓ Sistematització de l'ortografia, amb l'apreci del seu valor social i la utilització constant en els propis escrits.
  - ✓ Ús dels signes de puntuació per a cohesionar el text.
  - ✓ Exploració del lèxic general de la llengua per a descobrir les particularitats del vocabulari.
  - ✓ Observació de fenòmens sil·làbics i utilització de les regles d'accentuació gràfica.
  - ✓ Acceptació, respecte i valoració positiva de les normes i convencions lingüístiques.
- ◆ **CLIPS DE LLENGUA.** Aquest apartat fa referència al Blocs 3 i 4 i als continguts específics següents:
- ✓ Aplicació dels coneixements gramaticals a la pròpia producció discursiva.
  - ✓ Exploració de l'estructura morfològica de les paraules a fi de descobrir les formes, significats i usos bàsics en la flexió i la derivació i d'aplicar-los a la pròpia producció discursiva.
  - ✓ Manipulació d'oracions senzilles per a identificar les funcions bàsiques (subjecte i predicat).
  - ✓ Valoració de la reflexió sobre la llengua com a mitjà d'enriquiment dels recursos lingüístics personals en l'èxit d'una bona comprensió i d'una expressió correcta, apropiada i genuïna.
- ◆ **ARA ET TOCA A TU.** Aquest apartat fa referència als Blocs 2 i 3 als continguts específics següents:
- ✓ Lectura de tot tipus de textos continus i discontinus, en distints suports: impresos, digitals i multimodals.
  - ✓ Escriitura i reescriitura, individual o col·lectiva de textos d'àmbit escolar o social, amb diferents intencions.
  - ✓ Redacció de l'esborrany, avaluació i revisió reflexiva de textos diversos (expositius, argumentatius, publicitaris, instructius...) assumint responsabilitats en el desenvolupament d'algunes activitats i sol·licitant la col·laboració dels companys o del professor.
  - ✓ Presentació de la informació mitjançant un text utilitzant els connectors i el vocabulari conceptual de forma adequada al nivell de l'alumne.
  - ✓ Organització i presentació del text de forma creativa, utilitzant eines digitals així com la manipulació bàsica d'imatges utilitzant audio i video.
  - ✓ Producció de textos orals propis dels mitjans de comunicació social, mitjançant simulació o participació per a oferir i compartir informació.

MATERIALS

- **LLIBRE DE RECURSOS.** Proporciona tota la informació necessària per al maneig adequat de les activitats del llibre i del quadern. Hi trobareu l'explicació metodològica de les activitats de cada apartat, les solucions pertinents i alguns suggeriments per a aprofundir més encara en els continguts treballats.
- **CD DE CLASSE.** Són un suport imprescindible per a aconseguir un doble objectiu: la comprensió de la llengua mitjançant diferents models lingüístics i una pronúncia i una entonació correctes. Hi ha gravacions diverses: converses, exposicions, textos de diferents tipus que es permeten ser escenificats...
- **ACTIVITATS DE REFORÇ I D'AMPLIACIÓ.** Per tal d'abordar la diversitat de diferents ritmes d'aprenentatge a l'aula, cada unitat va acompanyada d'una sèrie d'activitats de reforç i d'ampliació com a materials extra per als alumnes que les puguin necessitar.
- **AVALUACIONS.** Al final del LLIBRE DE RECURSOS hi ha un model d'avaluació per a cada unitat, dissenyat per a comprovar els avanços aconseguits per l'alumnat. Les activitats inclouen les quatre destreses de comprensió i expressió oral i escrita.
- **MAPA DE LA COMUNITAT VALENCIANA.** Espai on els alumnes, havent llegit els missatges de WhatsApp que s'envien entre ells, puntejaran la localitat o comarca i viatjaran mentre coneixen els límits de la nostra geografia.

No volem acabar les reflexions sobre les línies metodològiques d'aquest projecte sense recordar-vos que teniu a l'abast una estratègia didàctica divertida i amena en què es busca la màxima participació dels alumnes per tal que siguin els autèntics protagonistes del procés d'aprenentatge. Pensem que **ensenyar una llengua** és sobretot i abans que res **ensenyar a utilitzar-la**. Per això recordem que el mestre, des del moment que entra en l'aula i que comença la classe de valencià, haurà de parlar sempre i tot en valencià. Aquesta és l'única manera de crear en la classe les condicions idònies perquè el valencià hi esdevinga un instrument de comunicació.

Finalment, només ens cal desitjar-vos que l'univers de la colla de 6é, format per Camil·la, Ivan, Miquel, Aitana i Niko us endinsen en un món ple de curiositats i que descobriu amb ells el poder del llenguatge. Llenguatge que, en aquest cas, els xiquets aniran perfeccionant i consolidant a través de la nostra llengua.

CURRÍCULUM

ÀREA VALENCIÀ: LLENGUA I LITERATURA

Reproduïm literalment el Decret 108/2014, de 4 de juliol, del Consell, pel qual s'establix el currículum de l'Educació Primària a la Comunitat Valenciana.

L'estructuració del pensament del ser humà i, en conseqüència, la construcció del coneixement, es realitza a través del llenguatge, per tant, la capacitat de comprendre i d'expressar-se resulta necessària en qualsevol procés d'aprenentatge. Ambdós capacitats s'articulen en els processos de comprensió, expressió i interacció oral, d'una banda, i de comprensió, expressió i interacció escrita, d'una altra.

L'objectiu principal de l'assignatura de Valencià: Llengua i Literatura al llarg de l'etapa de l'Educació Primària és el desenrotllament de la competència comunicativa de l'alumnat entesa en tots els vessants: pragmàtica, lingüística, sociolingüística i literària. Així, d'una banda, ha d'aportar-li ferramentes i coneixements necessaris per a moure's satisfactòriament en qualsevol situació comunicativa de la vida acadèmica, familiar i social pròpia de la seua edat i, d'una altra, ha de servir com a base per a la consolidació de la competència comunicativa necessària en tots els àmbits de la vida adulta i pròpia d'estudis superiors.

Per a això, s'ha de propiciar el desenrotllament de les destreses bàsiques en l'ús de la llengua: escoltar, parlar, llegir, escriure i interactuar, de forma integrada. L'adquisició d'estes destreses comunicatives només pot aconseguir-se a través de la pràctica en la comprensió i l'expressió de distintes classes de textos i de la reflexió sobre estos, tenint present que esta no ha d'organitzar-se entorn de sabers disciplinaris estancs i descontextualitzats que prolonguen la separació entre la reflexió lingüística i l'ús de la llengua, o entre la reflexió literària i el plaer de llegir, sinó que han d'ajustar-se a la realitat canviant d'un individu que viu immers en una societat digital i que és capaç de buscar informació de manera immediata a través de les tecnologies de la informació i la comunicació. A més s'ha d'aprofitar l'ús acadèmic i social de la llengua que es realitza en la resta d'assignatures.

Els elements curriculars de Valencià: Llengua i Literatura es vinculen de manera creixent i graduada al llarg de tota l'etapa. Esta progressió també està present en l'autonomia de l'alumnat en la comprensió i l'expressió lingüística. Es pretén consolidar un procés d'adquisició acumulativa de les destreses, de manera que tot el que s'ha après en cada nivell siga necessari per a continuar el procés de consolidació d'aprenentatges en el següent, a més, l'enfocament comunicatiu permet que els aprenentatges s'articulen al voltant de l'ús social de la llengua en diferents àmbits: privats i públics, familiars, socials i escolars. Així la llengua és, al mateix temps, objecte i instrument d'aprenentatge.

L'organització en blocs de contingut no pretén jerarquitzar els aprenentatges, sinó que respon a les destreses bàsiques que ha de manejar un alumne per a ampliar progressivament la seua capacitat de comprensió, expressió i interacció oral i escrita, així com la seua educació literària.

La forma de parlar i d'escoltar d'una persona determina la percepció que els altres tenen d'ella. És per tant imprescindible dotar l'alumnat d'estratègies que afavorisquen un correcte aprenentatge d'esta dimensió oral de la competència comunicativa i que li assegure un maneig efectiu de les situacions de comunicació en els àmbits personal, social, acadèmic i professional al llarg de la seua vida. Amb el **"BLOC 1. COMUNICACIÓ ORAL: ESCOLTAR I PARLAR"** es busca que l'alumnat adquireisca les habilitats necessàries per a comunicar amb precisió les seues pròpies idees, realitzar discursos cada vegada més elaborats d'acord amb una situació comunicativa, escoltar de forma activa i interpretar de manera correcta les idees dels altres. Les propostes metodològiques d'este bloc van dirigides a millorar la gestió de les relacions socials a través del diàleg en equip i a perfeccionar la planificació, l'exposició i l'argumentació dels propis discursos orals i van des de l'anàlisi de discursos i debats audiovisuals fins a l'avaluació de discursos propis i aliens, gravats i projectats. Les pràctiques orals, com ara exposicions o debats, han de formar part de l'activitat quotidiana de l'aula en totes les assignatures del currículum.

La lectura i l'escriptura són els instruments a través dels quals es posen en marxa alguns processos cognitius bàsics que ens ajuden a accedir al coneixement del món, dels altres i d'un mateix i, per tant, exercixen un paper fonamental com a ferramentes d'adquisició de nous aprenentatges al llarg de la vida.

Amb el **"BLOC 2. COMUNICACIÓ ESCRITA: LLEGIR"** se persegueix que l'alumnat siga capaç d'entendre textos de distint grau de complexitat i de gèneres diversos. L'aprenentatge formal de la lectura, que es du a terme en les situacions d'interacció que oferix la institució educativa tant a nivell d'aula com de centre, consistirà en l'adquisició d'estratègies que permeten el desenrotllament de la competència lectora en qualsevol disciplina, la qual implica una sèrie de processos cognitius que permeten la construcció del significat d'allò que es llig, entre els quals destaquen: localitzar i obtenir informació rellevant, realitzar inferències directes, és a dir, deduir informació nova i idees no expressament indicades en el text però sí clarament implícites, analitzar, interpretar i avaluar tant el contingut del text com la seua forma i estructura. L'ensenyament de la lectura és un procés llarg i més complex actualment, que no conclou amb l'assimilació de les convencions del codi escrit, sinó que és permanent i en progressió ascendent de qualsevol tipus de textos i en tot tipus de suports, ja siguen impresos o digitals. Comprendre un text implica posar en marxa una sèrie d'estratègies de lectura que han de practicar-se en l'aula i projectar-se en totes les esferes de la vida i en tot tipus de lectura: llegir per a obtenir informació, llegir per a incrementar el coneixement de la llengua, llegir per plaer, etc. Moltes de les accions que es desenrotllen entorn de la competència lectora es poden canalitzar a través del pla de lectura del centre, el qual és una línia de treball que comprén objectius, metodologies i estratègies per a promoure el foment de la lectura i la millora de la competència lectora en totes les àrees curriculars i que afavorix, així mateix, l'adquisició de competències clau. La participació de l'alumnat en accions del pla de lectura, especialment les referents a dinamització i animació lectores, suposarà un desenrotllament progressiu de la seua autonomia a l'hora de construir la seua geografia lectora, la qual cosa afavorirà la seua construcció personal. En este bloc també s'incidix en l'ús, inicialment guiat i posteriorment autònom, de les biblioteques d'aula i de centre com a part del procés que permet a l'alumnat aconseguir independència en el maneig dels recursos documentals que oferixen les biblioteques municipals i públiques, tant per a satisfer les seues necessitats d'aprenentatge i formatives, com les més personals respecte a la lectura per entreteniment. La possibilitat que al finalitzar l'educació primària l'alumnat s'inicie, de manera dirigida, en l'ús de biblioteques virtuals, suposa un pas fonamental en l'adquisició de les competències clau necessàries perquè sàpia moure's en la societat de la informació i del coneixement que ens caracteritza.

Amb el **"BLOC 3. COMUNICACIÓ ESCRITA: ESCRIURE"** se prepara l'alumnat perquè reconstruísca les idees explícites i implícites d'un text a fi d'elaborar el seu pensament crític i creatiu, també s'ha d'aconseguir que l'alumnat construísca els seus textos i integre coneixements obtinguts de diferents fonts i en suports diversos. En ambdós casos s'han d'activar estratègies específiques de tractament de la informació, a més l'ensenyament dels processos d'escriptura, presents en totes les assignatures, pretén aconseguir que l'alumne en prenga consciència com un procediment estructurat en quatre parts: planificació de l'escrit, redacció a partir d'esborranys d'escriptura, revisió d'esborranys i, finalment, elaboració del producte final.

Tots els sers humans posseïm una capacitat innata per a comunicar-nos a través d'elements verbals o extra verbals que ens permeten interactuar amb el món que ens rodeja, amb formes cada vegada més complexes. El **"BLOC 4. CONEIXEMENT DE LA LLENGUA"** respon a la necessitat de reflexió sobre els mecanismes lingüístics que regulen la comunicació i s'allunya de la pretensió d'utilitzar els coneixements lingüístics com un fi en si mateixos per a tornar-los la seua funcionalitat original: servir de base per a l'ús correcte de la llengua. El coneixement de la llengua dins de l'aula d'Educació Primària es planteja com l'aprenentatge progressiu i aplicat a l'ús de les habilitats lingüístiques, així com la construcció de competències en els usos discursius del llenguatge a partir del coneixement i la reflexió necessaris per a apropiat-se de les regles gramaticals i ortogràfiques, imprescindibles, per a parlar, llegir i escriure correctament en totes les esferes de la vida. Este coneixement progressiu es produïx quan l'alumne percep l'ús de diferents formes lingüístiques per a diverses funcions i quan analitza les seues produccions i les dels que el rodegen per a comprendre-les, avaluar-les i, si és el cas, corregir-les.

Els continguts s'estructuren al voltant de quatre eixos fonamentals: el primer és l'observació reflexiva de la paraula, el seu ús i els seus valors significatius i expressius dins d'un discurs, d'un text i d'una oració; el segon se centra en les relacions gramaticals que s'establixen entre les paraules i els grups de paraules dins del text; el tercer aprofundix en les relacions textuais que fonamenten el discurs; i el quart se centra en les varietats lingüístiques de la llengua. La reflexió metalingüística està integrada en l'activitat verbal i en tots els nivells (discursiu, textual i oracional) i intervé en els processos d'aprenentatge de la llengua oral i la llengua escrita a través de les diferents fases de producció (planificació, textualització i revisió), la qual cosa aportarà a l'alumnat els mecanismes necessaris per al coneixement actiu i autònom de la seua llengua al llarg de la vida.

Este bloc té un caràcter transversal a les destreses lingüístiques arreplegades en els blocs anteriors. Per esta raó s'ha optat per incloure en este apartat els elements curriculars relacionats amb les habilitats d'autoregulació, la planificació de tasques i l'aprenentatge cooperatiu, així com aquells relacionats amb la interacció en mitjans digitals.

El **"BLOC 5. EDUCACIÓ LITERÀRIA"** assumix l'objectiu de fer de l'alumnat lectors implicats en un procés de formació lectora que continue al llarg de tota la vida. Per a això és necessari alternar la lectura, comprensió i interpretació d'obres literàries pròximes als seus gustos personals i a la seua maduresa cognitiva amb la de textos literaris que aporten el coneixement bàsic sobre algunes obres representatives de la nostra literatura i de la literatura universal.

La reflexió literària a través de la lectura, comprensió i interpretació de textos significatius afavorix el coneixement de les possibilitats expressives de la llengua, desenrotlla la capacitat crítica i creativa de l'alumnat, li dóna accés al coneixement d'altres èpoques i cultures i l'enfronta a situacions que enriquixen la seua experiència del món i afavorixen el coneixement d'un mateix.

La informació i la interpretació de textos o obres no és unidireccional de professor a alumne, sinó que és este últim el que ha d'adquirir, amb autonomia progressiva, amb l'ajuda de models i la guia dels adults, els recursos personals propis d'un lector actiu, capaç de veure en l'obra literària una finestra oberta a la realitat i a la fantasia i un espill en què prendre consciència de si mateix i del món que l'envolta. De la mateixa manera, eixa presa de consciència del món i d'un mateix es veu afavorida per l'activitat lúdica i creativa de l'alumnat en la producció de textos personals d'intenció literària.

En tots els blocs i durant tota l'etapa, l'avaluació s'aplica tant al producte final, elaborat de forma individual o en equip cooperatiu, com al procés. S'avalua i s'ensenya a avaluar els processos de comprensió, expressió i interacció oral i escrita a partir de les produccions de l'alumnat amb l'objectiu de fer explícites les carències i el progrés de l'alumnat i que este, al seu torn, siga capaç de reconèixer les seues dificultats per a millorar-les; la integració de les tecnologies en l'aula ha d'afavorir el plantejament integral d'estes estratègies. A més l'alumnat, necessita adquirir els mecanismes que li permeten diferenciar i utilitzar els diferents gèneres discursius apropiats a cada context (familiar, personal, acadèmic, social) en totes les assignatures del currículum. D'altra banda, la revisió en equip cooperatiu ha d'introduir-se com a pràctica habitual en estos casos per a afavorir l'aprenentatge autònom, ja que el diàleg es configura com el mitjà a través del qual es fixen els coneixements.

Des del punt de vista metodològic l'organització dels elements curriculars de l'assignatura de Valencià: Llengua i Literatura es basa en el tractament integrat de les llengües del currículum que respon a la concepció plurilingüe del sistema educatiu valencià en què conviuen dos llengües cooficials amb, almenys, una llengua estrangera i totes estes són alhora objecte i instrument d'aprenentatge. En la presentació dels elements curriculars de Llengua Castellana i Literatura s'ha optat pel plantejament d'uns criteris d'avaluació comuna a les dos llengües cooficials com a mitjà per a aconseguir-ne el domini al final de l'etapa. Es relacionen els continguts comuns a les dos llengües, que es poden desenrotllar i avaluar indistintament des de qualsevol d'estes, i els continguts que es consideren específics de cada una. Esta presentació ajuda a planificar l'elaboració de tasques i estratègies d'aprenentatge que permeten realitzar transferències lingüístiques i previndre o corregir les interferències en funció de quina siga la L1 o la L2 del centre, segons la definició que figure en el seu projecte lingüístic. A més s'ha de tindre en compte que una gran part dels continguts comuns són fàcilment transferibles a la llengua o llengües estrangeres una vegada que s'ha consolidat el codi oral o escrit.

D'altra banda, convé plantejar les activitats d'aprenentatge partint d'un enfocament comunicatiu i situar-les en contextos i situacions variats que incloguen interaccions i faciliten la participació i implicació de l'alumnat, de manera que este adopte diferents rols i mantinga un paper actiu i progressivament autònom. Les habilitats i estratègies apreses es podran aplicar a situacions semblants de la vida real.

L'assignatura de Valencià: Llengua i Literatura és bàsica per a l'adquisició de la competència lingüística, a més, les possibilitats de comunicació que plantegen les TIC estan presents en elements curriculars de tots els blocs (obtenció, tractament i comunicació de la informació), per tant, per mitjà de l'aprenentatge de la llengua es contribuïx a l'adquisició de la competència digital. D'altra banda, les diferents destreses comunicatives s'apliquen a l'obtenció, tractament i comunicació de la informació en diferents àmbits, però especialment en l'escolar, amb la qual cosa l'assignatura de Valencià: Llengua i Literatura contribuïx en gran manera a la competència d'aprendre a aprendre, mentres que el plantejament d'elaboració de productes lingüístics i literaris, de manera individual o cooperativa, la situa clarament en el pla de les competències socials i cíviques i permet que s'estimule el sentit d'iniciativa i l'espe-

rit emprenedor. Finalment, l'estudi de les diverses varietats de la llengua i de les llengües parlades a Espanya i el coneixement de la pròpia literatura i de la literatura universal contribueixen al desenrotllament de la consciència i les expressions culturals.

En resum, l'eix del currículum d'esta assignatura persegueix la millora de la competència comunicativa de l'alumnat de manera que siga capaç d'interactuar satisfactòriament en tots els àmbits que formen o formaran part de la seua vida. Açò exigix una reflexió sobre el codi lingüístic propi i els mecanismes d'usos orals i escrits de cada llengua, les estratègies de comunicació comuna –i per tant transferibles– a totes les llengües que utilitzen o poden utilitzar, i la capacitat d'interpretar i valorar el món i de formar les seues pròpies opinions a través de la lectura crítica de les obres literàries més importants de tots els temps.

CONTINGUTS I CRITERIS D'AVALUACIÓ 6^é curs d'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

Bloc 1: COMUNICACIÓ ORAL: PARLAR I ESCOLTAR

CONTINGUTS

CONTINGUTS COMUNS AMB LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA

- ✕ Estratègies i normes d'interacció oral apreses: identificació del tipus textual, per a adaptar a la situació comunicativa la comprensió i les seues intervencions, formulació d'hipòtesis sobre contingut i context, realització del paper del moderador, respecte pels sentiments, experiències, idees, opinions i coneixement dels altres, tècniques d'escolta activa, arregar dades, seleccionar la informació pertinent als objectius de la comunicació i incorporació de les intervencions dels interlocutors. Reformulació d'hipòtesis a partir de la comprensió de nous elements.
- ✕ Distinció entre sentit literal, inferencial, crític i estètic.
- ✕ Utilització d'estratègies de comprensió dels missatges orals: deducció de paraules pel context, extracció de conclusions.
- ✕ Reconeixement d'idees no explícites.
- ✕ Distinció entre sentit literal, inferencial, crític i estètic.
- ✕ Formulació d'hipòtesis sobre contingut i context i sobre significats a partir de l'anàlisi d'elements significatius, lingüístics i paralingüístics (modulació i to de la veu, gestualitat, llenguatge corporal i postural).
- ✕ Importància de la millora en expressió oral: pronunciació i dicció.
- ✕ Introducció al registre col·loquial i formal.
- ✕ Ús d'estratègies de memòria visual i auditiva per a retindre la informació de textos expositius. Ús de suports gràfics i escrits, esquemes i resums per a memoritzar textos.
- ✕ Identificació, classificació, comparació i valoració dels mitjans de comunicació social: ràdio, cine, publicitat, televisió, Internet, etc.
- ✕ Classificació de gèneres orals propis dels mitjans de comunicació: noticiaris, concursos, musicals, esportius, promocionals, sèries, etc.
- ✕ Identificació dels subgèneres informatius, d'opinió i persuasius: notícia, roda de premsa, entrevista, reportatge, debat, publicitat.
- ✕ Valoració crítica dels mitjans de comunicació, distingir informació d'opinió i identificar la intenció comunicativa.
- ✕ Valoració dels mitjans de comunicació social com a instrument d'aprenentatge i d'accés a informacions i experiències d'altres persones.

CONTINGUTS ESPECÍFICS

- ✗ Situacions de comunicació dirigides o espontànies: debats i col·loquis sobre temes d'actualitat o pròxims als seus interessos, i mediacions de conflictes.
- ✗ Organització del discurs: exposició coherent, coneixement dels procediments de preguntar i repreguntar, formulació de juís amb claredat i ús d'un llenguatge no discriminatori.
- ✗ Identificació, interpretació i diferenciació de missatges verbals i no verbals.
- ✗ Identificació, comprensió, interpretació i valoració de textos orals literaris o no literaris amb finalitat didàctica o d'ús quotidià, de diferent tipologia (narratius, descriptius, informatius, instructius, argumentatius, etc.).
- ✗ Resum oral de textos procedents de diferents mitjans i suports.
- ✗ Expressió i producció de textos orals literaris i no literaris, ja treballats en els nivells anteriors i amb major grau de complexitat, de diferent tipologia (narracions, descripcions, instruccions, argumentacions, exposicions, definició de conceptes, conferències, etc.).
- ✗ Planificació del contingut en l'expressió oral segons la seua finalitat (acadèmica, social i lúdica). Ús de suport gràfic, sonor i/o tecnològic.
- ✗ Organització del discurs a la situació. Ús conscient dels recursos lingüístics i no lingüístics de l'expressió oral (gestos, entonació, etc.).
- ✗ Ús del llenguatge no discriminatori.
- ✗ Selecció raonada de les produccions a incloure en el Portfolio.
- ✗ Memorització de textos literaris i no literaris adequats a l'edat, de diferents gèneres i amb diferent finalitat (lúdica, d'aprenentatge, etc.).
- ✗ Reproducció oral de textos prèviament escoltats o llegits en diferents suports (acudits, exposicions, diàlegs, etc.), mantenint la coherència i estructura d'estos.
- ✗ Comprensió de textos orals procedents de la ràdio, de la televisió o d'Internet per a obtenir informació general sobre fets i esdeveniments d'actualitat, i com a instrument d'aprenentatge i d'accés a informacions i experiències d'altres persones que resulten significatius.
- ✗ Producció de textos orals propis dels mitjans de comunicació social per mitjà de simulació o participació per a oferir i compartir informació i opinió.

CRITERIS D'AVUACIÓ

BL1.1. *Participar en debats, col·loquis i exposicions sobre temes d'actualitat social pròxims a la seua experiència, adoptar diferents rols i utilitzar el diàleg per a resoldre conflictes interpersonals, escoltar activament, incorporar les intervencions dels altres i respectar els sentiments i el contingut del discurs de l'interlocutor, exposar de forma organitzada el seu discurs i utilitzar un llenguatge no discriminatori.*

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competències socials i cíviques.
- Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.

BL1.2. *Identificar tipologies textuais, realitzar inferències interpretant sentits figurats i significats no explícits i deduir el significat de paraules pel context de la informació verbal i no verbal de textos orals de l'àmbit escolar i social, exposant les seues conclusions personals sobre el contingut del missatge i la intenció de l'emissor.*

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència aprendre a aprendre.

BL1.3. *Produir, amb supervisió, textos orals dels gèneres més habituals del nivell educatiu, elaborar un guió previ, adequar el discurs a la situació comunicativa, utilitzar una estructura coherent, un vocabulari, dicció i recursos no verbals correctes, a més d'un llenguatge no discriminatori.*

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència aprendre a aprendre.

BL1.4. Memoritzar i reproduir, individualment i en grup, textos literaris i no literaris adequats al nivell educatiu i pròxims als seus gustos i interessos, prèviament escoltats o llegits en diferents formats aplicant amb creativitat les estratègies d'expressió oral adequades.

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència aprendre a aprendre.

BL1.5. Interpretar textos orals de l'àmbit escolar i social procedents dels mitjans de comunicació, utilitzar les estratègies de comprensió oral del nivell educatiu, exposar les seues conclusions personals sobre el contingut del missatge i la intenció de l'emissor i imitar, amb supervisió, l'estructura i el llenguatge propi d'aquests textos a fi d'oferir informació i opinió sobre temes d'actualitat social pròxims a la seua experiència.

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència digital.
- Competències socials i cíviques.

Bloc 2: COMUNICACIÓ ESCRITA: LLEGIR

CONTINGUTS

CONTINGUTS COMUNS AMB LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA

- ✕ Estudi i anàlisi dels elements bàsics dels textos instructius (fullets explicatius, textos científics, etc.) i predictius.
- ✕ Estudi i anàlisi dels elements bàsics dels textos publicitaris inferint la relació entre elements lingüístics i no lingüístics en els espots publicitaris televisius i elements contextuals no citats, i identificar la intenció comunicativa d'aquests.
- ✕ Estudi i anàlisi dels elements bàsics de textos poètics (metàfores, hipèrboles, personificacions, jocs de paraules, etc.), teatrals (escenes, acotacions, etc.).
- ✕ Estudi i anàlisi del còmic (elements, text i dibuix, vinyeta, globus, onomatopeies, etc.).
- ✕ Ús d'estratègies per a la comprensió lectora: abans de la lectura anticipar hipòtesi a través d'informació paratextual (context i abstract), establir els objectius de la lectura, analitzar l'estructura del text i la seua tipologia; durant la lectura (inferir elements contextuals no citats); i després de la lectura (reconèixer la intenció de l'autor i confeccionar mapes conceptuals).
- ✕ Selecció de lectures personals de forma autònoma com a font de gaudi.
- ✕ Busca, localització i lectura d'informació en distints tipus de textos i fonts documentals per a ampliar coneixements.
- ✕ Utilització de ferramentes de busca i visualització digital aplicant estratègies de filtrat senzilles (diferents buscadors i repositoris, opcions de filtrat dels llocs web, etc.) i configurar les seues característiques més usuals (organització, filtrat, seguretat, etc.) en dispositius de les TIC per a localitzar, seleccionar, tractar i organitzar la informació de manera eficient i responsable.
- ✕ Utilització, de manera autònoma, de diferents tipus de biblioteques d'aula, centre, municipal, pública o virtual per a localitzar i obtenir informació en tot tipus de suports i per a seleccionar lectures personals fent ús dels seus catàlegs digitals i en línia.
- ✕ Coneixement i respecte de les normes de funcionament de les biblioteques per a un ús responsable d'estes.
- ✕ Participació en les diferents accions previstes en el pla lector del centre referides a la comprensió i la dinamització lectora (videofòrum, etc.).

CONTINGUTS ESPECÍFICS

- ✗ Lectura de qualsevol tipus de textos continus i discontinus, en distints mitjans i suports (impresos, digitals i multimodals) en els qual puguen aparèixer frases, paraules, etc. en diverses llengües curriculars.
- ✗ Lectura en veu alta amb pronunciació correcta i entonació i ritme adequats, en funció dels signes de puntuació.
- ✗ Aplicació dels elements bàsics dels textos instructius, predictius, publicitaris, poètics, teatrals i del còmic a la comprensió i interpretació d'aquests.
- ✗ Aplicació, en treballs personals, de la informació obtinguda en la busca, localització i lectura en distints tipus de textos i fonts documentals.

CRITERIS D'AVUACIÓ

BL2.1. *Llegir per iniciativa pròpia, adequar-se al format i a l'estructura textual, textos de l'àmbit escolar i social, i triar les seues lectures personals i de suport a les tasques d'aprenentatge, segons les seues preferències i interessos, raonar les seues eleccions*

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència aprendre a aprendre.
- Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.

BL2.2. *Interpretar, de forma autònoma, reflexiva i dialogada amb l'ajuda dels seus companys, textos de l'àmbit escolar i social, anticipar i reformular hipòtesi, inferir elements contextuais no explícits, identificar la tipologia del text i exposar les seues conclusions personals sobre el contingut i la intenció de l'autor.*

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència aprendre a aprendre.

BL2.3. *Llegir en mitjans digitals de forma autònoma, reflexiva i dialogada per a buscar, seleccionar i emmagatzemar informació, contrastar-la i utilitzar-la per a ampliar coneixements, i citar les referències bibliogràfiques.*

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència digital.

BL2.4. *Utilitzar, amb supervisió, diferents tipus de biblioteques per a buscar i localitzar informació en tot tipus de suports i seleccionar lectures personals, manejar de forma guiada els seus catàlegs en línia i reconèixer i respectar les seues normes de funcionament, fent un ús responsable de materials i espais funcionals.*

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència digital.
- Competències socials i cíviques.
- Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.

BL2.5. *Participar de forma responsable i per iniciativa pròpia en accions del pla lector del centre, com a videofòrums, lectures dialògiques, etc., per a millorar la seua competència lectora i refermar l'hàbit lector, fer propostes i assumir responsabilitats en l'organització i desenrotllament d'algunes activitats.*

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competències socials i cíviques.
- Consciència i expressions culturals.

Bloc 3: COMUNICACIÓ ESCRITA: ESCRIURE

CONTINGUTS

CONTINGUTS COMUNS AMB LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA

- ✗ Coneixement i ús guiat dels elements bàsics de textos (suport textual, silueta, variacions tipogràfiques, presència d'il·lustracions, etc.) de l'àmbit escolar i social.
- ✗ Ús en les produccions escrites, d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències.
- ✗ Planificació: organització del contingut i ús dels recursos lingüístics necessaris segons la intenció comunicativa, el destinatari i el tipus de text, per a escriure textos instructius, publicitaris i narratius de caràcter gràfic.

CONTINGUTS ESPECÍFICS

- ✗ Escriptura i reescriptura, individual o col·lectiva, de textos amb diferents intencions i de l'àmbit escolar o social.
- ✗ Ús del llenguatge no verbal en les produccions escrites.
- ✗ Aplicació de les normes ortogràfiques tant en les produccions escrites com en dictats, entre altres tècniques, a fi de consolidar les normes gramaticals i ortogràfiques.
- ✗ Ús d'un vocabulari adequat al nivell educatiu.
- ✗ Redacció de l'esborrany, avaluació i revisió reflexiva del text per a millorar-lo amb la col·laboració tant de companys com d'un adult.
- ✗ Reescriptura.
- ✗ Participació activa i autònoma en l'avaluació, autoavaluació i coavaluació de produccions escrites, tant pròpies com dels altres, amb consulta o sense de models i guies.
- ✗ Respecte per les llicències d'ús, modificació i distribució de continguts generats per altres.
- ✗ Redacció de textos instructius com ara fullets explicatius, textos científics, etc.
- ✗ Redacció de textos publicitaris distingint entre elements lingüístics i no lingüístics i utilitzar elements contextuals no citats.
- ✗ Redacció de còmics diferenciant els elements: dibuix, vinyeta, globus, text, onomatopeies, etc.
- ✗ Selecció de la informació de fonts variades, i contrastar la seua fiabilitat.
- ✗ Presentació de la informació per mitjà d'un text utilitzant els connectors i el vocabulari conceptual de forma adequada al nivell educatiu, amb especial atenció als signes de puntuació, cos i estil de la jerarquia de la informació, títols, subtítols, imatges, paraules clau, exemples, etc.
- ✗ Organització i representació del text de forma creativa utilitzant ferramentes digitals d'edició i presentació senzilles que permeten incloure text amb format caràcter (font, grandària, negreta, subratllat, cursiva, etc.), la manipulació bàsica d'imatges (translació, rotació i escalat) i/o àudio/vídeo.
- ✗ Emmagatzematge de la informació digital per mitjà d'aplicacions de gestió de la informació (explorador d'arxius) i servicis en xarxa (p. e.: entorn virtual d'aprenentatge), seguint un esquema de classificació senzill.
- ✗ Selecció raonada de les produccions a incloure en el Portfoli.
- ✗ Memorització comprensiva de la informació degudament organitzada.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

BL3.1. Planificar i escriure, de forma reflexiva i dialogada, amb la supervisió d'un adult i la col·laboració dels seus companys, textos dels gèneres més habituals del nivell educatiu, redactar l'esborrany, adequar el contingut a la situació de comunicació, amb una estructura coherent i un vocabulari apropiat i utilitzar els recursos lingüístics amb creativitat i sentit estètic.

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència aprendre a aprendre.
- Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.

BL3.2. Realitzar, amb supervisió, el procés de revisió de textos escrits, detectar errors, amb autonomia i resoldre els seus dubtes de forma reflexiva i dialogada, per a millorar el producte final, presentar-lo cuidant els aspectes formals i respectar les normes de correcció gramatical i ortogràfica del nivell educatiu.

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència aprendre a aprendre.

BL3.3. Utilitzar, amb supervisió, l'escriptura per a organitzar la informació obtinguda, durant l'escolta activa o la lectura reflexiva, en diferents mitjans de forma contrastada, per mitjà d'esquemes lògics, resums, gràfics i mapes conceptuals o ferramentes senzilles d'edició i presentació de continguts digitals, per a utilitzar-la en les tasques d'aprenentatge o per a comunicar conclusions, utilitzar els diversos recursos de forma responsable.

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència digital.
- Competència aprendre a aprendre.

Bloc 4: CONEIXEMENT DE LA LLENGUA

CONTINGUTS

CONTINGUTS COMUNS AMB LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA

- ✕ Inferència del significat de paraules a partir del context.
- ✕ Elecció del diccionari adequat en funció de la busca.
- ✕ Diccionaris en línia.
- ✕ Identificació d'aspectes socioculturals relacionats amb les diferents llengües.
- ✕ Identificació i classificació de diferents marcadors lingüístics de procedència regional.
- ✕ Relació de fets de la seua pròpia cultura amb els de cultures diferents.
- ✕ Interés per conèixer i per tindre competència en els dos idiomes cooficials de la Comunitat Valenciana.
- ✕ Consciència de les variants lingüístiques de les diferents llengües presents en el context social i escolar.
- ✕ Actitud positiva davant dels usos de les llengües, i evitar qualsevol acte de discriminació.
- ✕ Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós.
- ✕ Constància i hàbits de treball. Capacitat de concentració. Regulació, perseverança, flexibilitat, control de l'ansietat i incertesa i capacitat d'automotivació abans, durant i després del procés d'aprenentatge.
- ✕ Resiliència, superació d'obstacles i fracassos. Aprenentatge de forma autònoma. Aplicació d'estratègies d'aprenentatge cooperatiu i per projectes. Obtenció d'informació per a usar-la eficaçment. Busca d'orientació o ajuda quan la necessita de forma precisa. Esforç, força de voluntat.
- ✕ Planificació, organització i gestió de projectes individuals o col·lectius.
- ✕ Establiment d'estratègies de supervisió. Selecció de la informació tècnica i els materials. Presa de decisions i calibratge d'oportunitats i riscos.
- ✕ Aportació de solucions originals als problemes. Transformació d'idees en accions. Establiment de criteris per a avaluar el projecte i el producte amb ajuda de guies. Acceptació dels propis errors, i aprendre d'això. Millora del producte i el procés després de l'avaluació.
- ✕ Desenrotllament de projectes en equip, transformació d'idees en accions.
- ✕ Presa de decisions, calibratge d'oportunitats i riscos. Busca del sentit del seu treball en una tasca complexa que afecta diversos. Entusiasme per les perspectives i els objectius compartits. Sensibilitat i comprensió pels punts de vista dels altres. Busca del consens i el suport dels altres.
- ✕ Ús de les ferramentes més comunes de les TIC per a conversar amb la resta del grup amb la finalitat de planificar el treball, aportar idees constructives pròpies, comprendre les idees alienes, etc., compartir informació i recursos i construir un producte o meta col·lectius.
- ✕ Ús dels recursos i de les activitats més comunes d'un entorn virtual d'aprenentatge: descàrrega i pujada de continguts digitals, discussió en fòrums, edició conjunta de continguts.
- ✕ Gestió de la identitat digital i la privacitat en les ferramentes de comunicació de les TIC i en entorns virtuals d'aprenentatge.

CONTINGUTS ESPECÍFICS

- ✗ Explicitació de coneixements gramaticals que es dominen implícitament.
- ✗ Consolidació de nocions gramaticals, lèxiques, fonològiques i ortogràfiques adquirides en cursos anteriors.
- ✗ Locucions adverbials.
- ✗ Interjeccions: característiques principals.
- ✗ Diferències entre noms individuals i col·lectius: identificació de nom col·lectiu amb el seu corresponent individual.
- ✗ El verb: mode, temps, nombre i persona gramatical de totes maneres verbal.
- ✗ Identificació de les irregularitats més freqüents en els verbs valencians.
- ✗ Segmentació en síl·labes i aplicació de les regles d'accentuació a qualsevol tipus de paraula.
- ✗ Accents diacrítics.
- ✗ Ortografia dels verbs irregulars.
- ✗ Ús adequat dels signes de puntuació: punts suspensius, parèntesi, guió, cometes.
- ✗ Ús dels connectors bàsics que donen cohesió a les produccions orals i escrites.
- ✗ Deducció i anàlisi de les normes que regulen la formació de les paraules.
- ✗ Classificació de les formes verbals segons pertanguen a verbs regulars o irregulars i identificació de les seues diferències.
- ✗ Distinció dels matisos de significat que aporten prefixos i sufixos.
- ✗ Significat d'arcaïsmes, neologismes i estrangerismes d'ús freqüent i la seua relació amb el seu equivalent en valencià.
- ✗ Frases fetes i relació amb el seu sentit figurat.
- ✗ Ús d'adverbis, locucions adverbials i pronoms com a substitutius.
- ✗ Identificació dels diferents predicats i de les paraules que fan la funció d'atribut.
- ✗ Diferenciació entre predicat verbal i nominal.
- ✗ Identificació dels complements del predicat verbal (CD, CI i CC).
- ✗ Varietats de la llengua.
- ✗ Reconeixement del valencià com a element fonamental de la nostra cultura.
- ✗ Interés per utilitzar el valencià en els usos personals i per a tota funció comunicativa.

CRITERIS D'AVUACIÓ

BL4.1. *AAplicar els coneixements sobre els elements bàsics del sistema lingüístic adequats al nivell educatiu, adquirits per mitjà d'un procés de reflexió individual i col·lectiva, per a interpretar, elaborar i revisar textos detectant errors i resolent dubtes, amb la supervisió d'un adult i la col·laboració dels seus companys.*

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència aprendre a aprendre.

BL4.2. *Utilitzar, amb autonomia, diferents tipus de diccionaris en línia i impresos (diccionaris bilingües, pàgines web i thesaurus, per a trobar paraules), per a resoldre dubtes sobre el significat del vocabulari utilitzat en el procés d'interpretació, elaboració i revisió de textos..*

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència digital.
- Competència aprendre a aprendre.

BL4.3. *Reconéixer les funcions que realitzen els elements que constitueixen l'oració per a elaborar oracions adequades al nivell educatiu, detectar errors i resoldre els seus dubtes de forma reflexiva i dialogada, amb la supervisió d'un adult o col·laborant amb els seus companys.*

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència aprendre a aprendre.

BL4.4. Diferenciar les característiques socioculturals de les llengües d'Espanya i del valencià, expressar la valoració i el respecte per la varietat lingüística i pels seus parlants, detectar errors i resoldre els seus dubtes de forma reflexiva i dialogada.

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competències socials i cíviques.

BL4.5. Interpretar les demandes de les tasques d'aprenentatge, mantindre la concentració mentre les realitza, mostrar perseverança i flexibilitat davant dels reptes i dificultats, esforçar-se i mantindre la calma i la motivació, intentar resoldre els dubtes pels seus mitjans fer-se preguntes i buscar ajuda si la necessita.

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència aprendre a aprendre.
- Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.

BL4.6. Planificar la realització d'un producte o una tasca establint metes, proposar un pla ordenat d'accions per aconseguir-les, seleccionar els materials i estimar el temps per a cada pas, adaptar-lo davant dels canvis i imprevistos, avaluar el procés i la qualitat del producte final amb ajuda de guies per a l'observació, detallant les millores realitzades.

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència aprendre a aprendre.
- Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.

BL4.7. Actuar de manera eficaç en equips de treball, participar en la planificació de metes comunes, prendre decisions raonades, responsabilitzar-se del seu rol i la seua tasca, fer propostes valuoses, reconèixer el treball alié i animar els altres membres del grup, utilitzar el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies.

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competències socials i cíviques.
- Competència aprendre a aprendre.
- Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.

BL4.8. Participar en equips de treball per a construir un producte o tasca col·lectiva, compartir informació i continguts digitals de forma oral o escrita, amb un llenguatge no discriminatori, utilitzar ferramentes de comunicació TIC i entorns virtuals d'aprenentatge. Aplicar bones formes de conducta en la comunicació i previndre, denunciar i protegir els altres de les males pràctiques com el ciberassetjament.

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència digital.
- Competències socials i cíviques.

Bloc 5: EDUCACIÓ LITERÀRIA

CONTINGUTS

CONTINGUTS ESPECÍFICS

- ✗ Identificació de les referències al narrador, als personatges (principals i secundaris), a l'espai i al temps en biografies i autobiografies.
- ✗ Identificació d'estrofes en poemes recitats
- ✗ Identificació de la situació espaciotemporal en obres teatrals llegides o dramatitzades.
- ✗ Reflexió sobre la identificació de qualsevol dels elements anteriors realitzada per un mateix o pels companys.
- ✗ Ús de les estratègies necessàries, individualment o en equip, d'escolta activa i lectura dialogada, comentada o dramatitzada, en el centre o en altres contextos socials, de fragments o obres de la literatura universal, adaptades a l'edat, presentades en formats i suports diversos, per a obtenir informació sobre elements com el medi ambient, la climatologia, la geografia o la història, entre altres, de l'entorn més pròxim i d'altres països i civilitzacions.

- ✗ Registre en diversos mitjans de la informació obtinguda per a utilitzar-la posteriorment amb fins acadèmics. Reflexió sobre la validesa de la informació recopilada per un mateix o pels altres, en el marc d'activitats grupals o individuals.
- ✗ Elaboració de textos propis (orals, escrits o multimodals), sobre temàtiques diverses relacionades amb l'entorn més pròxim o amb altres civilitzacions, utilitzar, entre altres fonts, la informació registrada després de l'escolta activa o la lectura d'obres de la literatura universal.
- ✗ Elaboració, de forma individual, de relats i poemes amb elements fantàstics o imaginaris i amb ús de recursos retòrics adequats a l'edat, per a mostrar-los en l'àmbit escolar o social en diferents suports i mitjans.
- ✗ Elaboració, de forma col·lectiva, d'obres teatrals, originals o adaptades, amb usos d'elements fantàstics o imaginaris, si és necessari, per a mostrar-les en l'àmbit escolar o social, en diferents suports.
- ✗ Teatralització de textos narratius en l'àmbit escolar i social.
- ✗ Selecció raonada de les produccions a incloure en el Portfollio.
- ✗ Dramatització de textos literaris adaptats i adequats al nivell.
- ✗ Dramatització de textos no literaris com a diàlegs, problemes, anuncis i conversacions sobre temes d'interés per a l'alumnat.
- ✗ Representació de textos teatrals i improvisacions.
- ✗ Anàlisi de les característiques expressives, elements i estructura dels textos dramàtics i teatrals i relació amb altres gèneres com el cine o la televisió.
- ✗ Ús de les tècniques teatrals, possibilitats expressives lingüístiques i no lingüístiques, el sentit estètic i la creativitat en improvisacions, dramatitzacions i representacions teatrals de textos propis (creats individualment o en grup) com ara imitar formes variades de parlar, sorolls de l'entorn (trencar vidre, tocar a la porta, petjades, etc.), ús de maquillatge, màscares, etc.
- ✗ Autoavaluació de les dramatitzacions pròpies i coavaluació de les dramatitzacions dels companys de classe amb responsabilitat i respectant els criteris prèviament acordats.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

BL5.1. *Identificar, utilitzant expressions específiques de la terminologia literària, els elements bàsics de la biografia i l'autobiografia, les característiques formals dels textos poètics i teatrals, i alguns recursos retòrics quan apareixen en textos literaris mentre participa en activitats de lectura, audició col·lectiva, recitat i dramatització.*

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Consciència i expressions culturals.

BL5.2. *Buscar, seleccionar i emmagatzemar digitalment informació de fonts diverses sobre l'entorn social i cultural i altres civilitzacions a través de la lectura o audició reflexiva de fragments i obres completes, tant clàssics com actuals, dels gèneres i subgèneres adequats al nivell educatiu, per a ampliar els seus coneixements i utilitzar-la en les tasques d'aprenentatge, contrastar la informació i citar les referències bibliogràfiques.*

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competències digital.
- Competència aprendre a aprendre.
- Consciència i expressions culturals.

BL5.3. *Escriure amb sentit estètic i creativitat, de forma autònoma o col·laborativa, narracions i obres de teatre originals i versemblants i poemes o cançons, utilitzar els recursos retòrics i mètrics del nivell educatiu, en les distintes fases de la creació textual.*

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Consciència i expressions culturals.
- Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.

BL5.4. Participar en produccions col·lectives realitzant dramatitzacions, representacions i improvisacions de textos literaris i no literaris adequats al nivell educatiu, així com de textos propis, aplicant amb correcció, creativitat i sentit estètic les estratègies de comunicació oral i les tècniques expressives i teatrals apreses.

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competències socials i cíviques.
- Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.
- Consciència i expressions culturals.

CRITERIS D'AVUACIÓ I ESTÀNDARDS D'APRENTATGE AVUABLES

Bloc 1: COMUNICACIÓ ORAL: PARLAR I ESCOLTAR

BL1.1. Participar en debats, col·loquis i exposicions sobre temes d'actualitat social pròxims a la seua experiència, adoptant diferents rols i utilitzar el diàleg per a resoldre conflictes interpersonals, escoltant activament, incorporant les intervencions dels altres i respectant els sentiments i el contingut del discurs de l'interlocutor, exposant de forma organitzada el seu discurs i utilitzant un llenguatge no discriminatori.

BL1.1.1. Participa en situacions de comunicació oral respectant el torn de paraula i les normes i fórmules de cortesia utilitzant un llenguatge no discriminatori.

BL1.1.2. Participa en conversacions i en diàlegs per a resoldre conflictes interpersonals, escoltant activament, posant-se en el lloc de l'altre i identificant i respectant els sentiments i el contingut del discurs de l'interlocutor.

BL1.1.3. Participa en assemblees, entrevistes, exposicions, debats i col·loquis sobre temes pròxims a la seua experiència adoptant diferents rols, mantenint el tema, incorporant les intervencions dels altres i exposant i reformulant de forma organitzada les seues opinions.

BL1.2. Identificar tipologies textuals, realitzar inferències interpretant sentits figurats i significats no explícits i deduir el significat de paraules pel context de la informació verbal i no verbal de textos orals de l'àmbit escolar i social, exposant les seues conclusions personals sobre el contingut del missatge i la intenció de l'emissor.

BL1.2.1. Identifica, en textos orals, el tema, el destinatari, el propòsit del missatge i la intenció de l'emissor.

BL1.2.2. Reconeix, en textos orals, les idees principals i secundàries i algunes dades específiques del contingut de la comunicació.

BL1.2.3. Realitza inferències i interpreta sentits figurats i significats no explícits i dedueix el significat de paraules pel context en situacions de comunicació oral.

BL1.2.4. Identifica les distintes tipologies dels gèneres textuals orals que escolta: descriptives, narratives, expositives, instructives, argumentatives, predictives, etc.

BL1.2.5. Exposa les seues conclusions personals sobre el contingut del missatge i la intenció de l'emissor en situacions de comunicació oral.

BL1.3. Produir, amb supervisió, textos orals dels gèneres més habituals del nivell educatiu, elaborant un guió previ, adequant el discurs a la situació comunicativa, utilitzant una estructura coherent, un vocabulari, dicció i recursos no verbals correctes, a més d'un llenguatge no discriminatori.

BL1.3.1. Produïx amb supervisió textos orals dels gèneres més habituals del nivell educatiu seleccionant el propòsit comunicatiu segons tipus de text: descripció, narració, informació, exposició, instrucció, argumentació, etc., elaborant un guió previ.

BL1.3.2. En debats i col·loquis utilitza un llenguatge formal sense expressions vulgars o col·loquials i la terminologia específica del tema. BL1.3.3. En conversacions i diàlegs adapta el llenguatge a la situació de comunicació i a les característiques personals i socioculturals del seu interlocutor i utilitza en tot moment un llenguatge no discriminatori.

BL1.3.4. En la producció de textos orals, organitza la informació seguint l'orde lògic de l'estructura textual utilitzant adequadament temps verbals, enllaços i marcadors textuais.

BL1.3.5. En la producció de textos orals, transmet les idees de forma completa, progressiva i ordenada, mantenint el tema, proporcionant exemples adequats i evitant repeticions, detalls o anècdotes irrelevantes.

BL1.3.6. Controla l'entonació i la dicció i recolza el discurs amb gestos adequats i expressius.

BL1.4. Memoritzar i reproduir, individualment i en grup, textos literaris i no literaris adequats al nivell i pròxims als seus gustos i interessos, prèviament escoltats o llegits en diferents formats, aplicant, amb creativitat, les estratègies d'expressió oral adequades.

BL1.4.1. Memoritza textos orals dels gèneres més habituals del nivell educatiu prèviament escoltats o llegits en diferents formats.

BL1.4.2. Reprodueix, amb supervisió, textos orals dels gèneres més habituals del nivell educatiu, prèviament escoltats o llegits en diferents formats, aplicant amb creativitat les estratègies d'expressió oral del nivell educatiu.

BL1.5. Interpretar textos orals de l'àmbit escolar i social procedents dels mitjans de comunicació utilitzant les estratègies de comprensió oral del nivell educatiu, exposant les seues conclusions personals sobre el contingut del missatge i la intenció de l'emissor, i imitar, amb supervisió, l'estructura i el llenguatge propi d'aquests textos a fi d'oferir informació i opinió sobre temes d'actualitat social pròxims a la seua experiència.

BL1.5.1. Interpreta textos orals de l'àmbit escolar i social procedents dels mitjans de comunicació utilitzant les estratègies de comprensió oral del nivell educatiu exposant les seues conclusions personals sobre el contingut del missatge i la intenció de l'emissor.

BL1.5.2. Imita, amb supervisió, l'estructura i el llenguatge propi de textos orals de l'àmbit escolar i social procedents dels mitjans de comunicació a fi d'oferir informació i opinió sobre temes d'actualitat social pròxims a la seua experiència.

Bloc 2: Comunicació escrita: Llegir

BL2.1. Llegir per iniciativa pròpia, adequant-se al format i a l'estructura textual, textos de l'àmbit escolar i social i triar les seues lectures personals i de suport a les tasques d'aprenentatge, segons les seues preferències i interessos, donant raons de les seues eleccions.

BL2.1.1. Llig en veu alta amb pronunciació correcta i entonació i ritme correctes, adequant-se al format i a l'estructura textual.

BL2.1.2. Llig per iniciativa pròpia, textos de l'àmbit escolar i social per a gaudi personal i com a suport a les tasques d'aprenentatge.

BL2.1.3. Tria les seues lectures personals i de suport a les tasques d'aprenentatge segons les seues preferències i interessos donant raons de les seues eleccions.

BL2.2. Interpretar, de forma autònoma, reflexiva i dialogada amb l'ajuda dels seus companys, textos de l'àmbit escolar i social establint els objectius de la lectura, anticipant i reformulant hipòtesi a través d'elements del context, inferint elements contextuais no explícits, identificant la tipologia del text i exposant les seues conclusions personals sobre el contingut i la intenció de l'autor.

BL2.2.1. Identifica el tema, el destinatari, el propòsit del text i la intenció de l'autor.

BL2.2.2. Anticipa hipòtesis, les comprova i reformula si és necessari, a través del títol, les il·lustracions i altres elements icònics i de format, dels capítols, l'índex i altres elements no explícits del context.

BL2.2.3. Estableix adequadament els objectius de la lectura segons la naturalesa de la tasca.

BL2.2.4. Destaca idees principals, secundàries i paraules clau i localitza informació específica que dona resposta a preguntes plantejades.

BL2.2.5. Realitza inferències i interpreta sentits figurats i significats no explícits.

BL2.2.6. Identifica les tipologies textuais (descriptives, narratives, expositives, instructives, argumentatives, predictives, etc.) i els distints gèneres textuais.

BL2.2.7. Exposa les seues conclusions personals sobre el contingut del text i la intenció de l'autor.

BL2.3. Llegir en mitjans digitals, de forma autònoma, reflexiva i dialogada amb l'ajuda dels seus companys, textos de l'àmbit escolar i social contrastant la informació i utilitzar de manera eficient i responsable ferramentes de busca i visualització digital i entorns virtuals, per a buscar, seleccionar i emmagatzemar digitalment informació per a ampliar coneixements i utilitzar-la en les tasques d'aprenentatge, citant les referències bibliogràfiques.

BL2.3.1. Llig en mitjans digitals, de forma autònoma, reflexiva i dialogada, amb l'ajuda dels seus companys, textos de l'àmbit escolar i social contrastant la informació i citant les referències bibliogràfiques.

BL2.3.2. Utilitza de manera eficient i responsable ferramentes de busca i visualització digital i entorns virtuals.

BL2.3.3. Busca, selecciona i emmagatzema digitalment informació per a ampliar coneixements i utilitzar-la en les tasques d'aprenentatge.

BL2.4. Utilitzar, amb supervisió, diferents tipus de biblioteques per a buscar i localitzar informació en tot tipus de suports i seleccionar lectures personals, manejant de forma guiada els seus catàlegs en línia i reconèixer i respectar les seues normes de funcionament, fent un ús responsable de materials i espais funcionals.

BL2.4.1. Utilitza, amb supervisió, diferents tipus de biblioteques (aula, centre, entorn social i virtual) per a buscar i localitzar informació en tot tipus de suports i seleccionar lectures personals.

BL2.4.2. Reconeix i utilitza, de forma responsable, els sistemes d'ordenació, classificació, gestió de les biblioteques que freqüenta, i maneja, de forma guiada, els catàlegs en línia.

BL2.4.3. Reconeix i respecta les normes de funcionament de la biblioteca fent un ús responsable de materials i espais funcionals.

BL2.5. Participar de forma responsable i per iniciativa pròpia en accions del pla lector del centre, com a videofòrums, lectures dialògiques, etc., per a millorar la seua competència lectora i refermar l'hàbit lector, fent propostes i assumint responsabilitats en l'organització i desenrotllament d'algunes activitats.

BL2.5.1. Participa de forma responsable i per iniciativa pròpia en accions del pla lector del centre i el nivell educatiu, per a millorar la seua competència lectora i per a refermar l'hàbit lector.

BL2.5.2. Col·labora fent propostes i assumint responsabilitats en l'organització i el desenrotllament d'algunes activitats.

Bloc 3: Comunicació escrita: escriure

BL3.1. Planificar i escriure, de forma reflexiva i dialogada, amb la supervisió d'un adult i la col·laboració dels seus companys, textos dels gèneres més habituals del nivell educatiu, redactant l'esborrany, adequant el contingut a la situació de comunicació, amb una estructura coherent i un vocabulari apropiat i utilitzant els recursos lingüístics amb creativitat i sentit estètic.

BL3.1.1. Participa en el procés col·lectiu de planificació i escriptura fent propostes i col·laborant amb els seus companys.

BL3.1.2. Estableix adequadament el propòsit comunicatiu segons el Tipus de text escrit: descripció, narració, informació, exposició, instrucció, argumentació, ajustant-se al tema i al destinatari.

BL3.1.3. Busca informació sobre el tema i l'organitza de forma adequada per a utilitzar-la en el procés de redacció.

BL3.1.4. Quan redacta els textos distribueix la informació seguint l'orde lògic de l'estructura textual, utilitzant adequadament temps verbals, enllaços i marcadors textuais.

BL3.1.5. Quan redacta els textos transmet les idees de forma completa, progressiva i ordenada, mantenint el tema, proporcionant exemples adequats i evitant repeticions, detalls o anècdotes irrelevantes.

BL3.1.6. Quan redacta els textos adapta el llenguatge a la situació de comunicació i a les característiques personals i socioculturals del destinatari.

BL3.1.7. Quan redacta els textos utilitza la terminologia específica del tema i un llenguatge formal, sense expressions vulgars o col·loquials.

BL3.1.8. Quan redacta els textos utilitza els recursos lingüístics adequats al gènere textual amb creativitat i sentit estètic.

BL3.1.9. Quan redacta els textos utilitza en tot moment un llenguatge no discriminatori.

BL3.2. Realitzar, amb supervisió, el procés de revisió de textos escrits, detectant errors amb autonomia i resolent els seus dubtes de forma reflexiva i dialogada, per a millorar el producte final, presentar-lo cuidant els aspectes formals i respectant les normes de correcció gramatical i ortogràfica del nivell educatiu.

BL3.2.1. Participa en el procés col·lectiu de revisió de textos escrits fent propostes i col·laborant amb els seus companys.

BL3.2.2. Detecta errors amb autonomia i resol els seus dubtes de forma reflexiva i dialogada.

BL3.2.3. Reescriu el text corregint els errors gramaticals i ortogràfics detectats en el procés de revisió.

BL3.2.4. Presenta en paper els seus escrits amb bona cal·ligrafia i un format de presentació adequat al gènere textual.

BL3.2.5. Presenta digitalment els seus escrits utilitzant adequadament els elements d'inserció i amb un format de presentació adequat al gènere textual.

BL3.3. Utilitzar, amb supervisió, l'escriptura per a organitzar la informació obtinguda, durant l'escolta activa o la lectura reflexiva, en diferents mitjans de forma contrastada, per mitjà d'esquemes lògics, resums, gràfics i mapes conceptuals o ferramentes senzilles d'edició i presentació de continguts digitals, per a utilitzar-la en les tasques d'aprenentatge o per a comunicar conclusions, utilitzant els diversos recursos de manera responsable.

BL3.3.1. Organitza la informació, obtinguda durant l'escolta activa o la lectura reflexiva, en diferents mitjans de forma contrastada, per mitjà d'esquemes lògics, resums, gràfics i mapes conceptuals o ferramentes senzilles d'edició i presentació de continguts digitals.

BL3.3.2. Utilitza la informació organitzada en les tasques d'aprenentatge o per a comunicar conclusions, citant les referències bibliogràfiques utilitzades.

BL3.3.3. Utilitza la informació organitzada per a memoritzar els coneixements de forma comprensiva.

BL3.3.4. Utilitza els diversos recursos tecnològics de manera eficient i responsable.

Bloc 4: Coneixement de la Llengua

BL4.1. Aplicar els coneixements sobre els elements bàsics del sistema lingüístic adequats al nivell educatiu, adquirits per mitjà d'un procés de reflexió individual i col·lectiva, per a interpretar, elaborar i revisar textos detectant errors i resolent dubtes, amb la supervisió d'un adult i la col·laboració dels seus companys

BL4.1.1. Aplica els coneixements sobre els elements bàsics del sistema lingüístic, la fonètica i la gramàtica, així com les regles d'ortografia adequats al nivell educatiu adquirits en un procés de reflexió individual i col·lectiu per a integrar-los de forma efectiva en les diferents situacions comunicatives.

BL4.1.2. Revisa, amb supervisió i amb la col·laboració dels seus companys, els textos elaborats, detectant errors i resolent dubtes sobre la utilització correcta en el text dels elements bàsics del sistema lingüístic.

BL4.2. Utilitzar, amb autonomia, diferents tipus de diccionaris en línia i impresos (diccionaris bilingües, pàgines web i tesaurus per a trobar paraules), per a resoldre dubtes sobre el significat del vocabulari utilitzat en el procés d'interpretació, elaboració i revisió de textos.

BL4.2.1. Utilitza amb progressiva autonomia diferents tipus de diccionaris en línia i impresos adequats al nivell educatiu per a resoldre dubtes sobre el significat del vocabulari utilitzat en el procés d'interpretació elaboració i revisió de textos.

BL4.3. Reconèixer les funcions que realitzen els elements que constitueixen l'oració per a elaborar oracions adequades al nivell educatiu, detectant errors i resolent els seus dubtes de forma reflexiva i dialogada, amb la supervisió d'un adult o col·laborant amb els seus companys.

BL4.3.1. Reconeix el concepte d'oració simple i els seus tipus i utilitza aquests coneixements per a comprendre i construir oracions que milloren les seues destreses lingüístiques.

BL4.3.2. Diferencia el subjecte i el predicat i utilitza aquests coneixements per a comprendre i construir oracions simples que milloren les seues destreses lingüístiques.

BL4.3.3. Reconeix la concordança dels elements constitutius de l'oració i utilitza aquests coneixements per a comprendre i construir oracions simples que milloren les seues destreses lingüístiques.

BL4.3.4. Reconeix diferents tipus de subjectes i utilitza aquests coneixements per a comprendre i construir oracions simples que milloren les seues destreses lingüístiques.

BL4.3.5. Reconeix les funcions que realitzen els elements que constitueixen l'oració i utilitza estos coneixements per a comprendre i construir oracions que milloren les seues destreses lingüístiques.

BL4.4. Diferenciar les característiques socioculturals de les llengües d'Espanya i del valencià, expressant la valoració i el respecte per la varietat lingüística i pels seus parlants, detectant errors i resolent els seus dubtes de forma reflexiva i dialogada.

BL4.4.1. Diferencia els trets distintius de les llengües cooficials per a reconèixer-los en produccions orals i escrites, pròpies i alienes, dins i fora de l'àmbit escolar.

BL4.4.2. Diferencia les característiques més significatives de les varietats de la llengua per a reconèixer-les en produccions orals i escrites, pròpies i alienes, dins i fora de l'àmbit escolar, expressant valoració i respecte per la varietat lingüística i pels seus parlants.

BL4.5. Interpretar les demandes de les tasques d'aprenentatge, mantindre la concentració mentre les realitza, mostrar perseverança i flexibilitat davant dels reptes i dificultats, esforçant-se i mantenint la calma i la motivació, intentant resoldre els dubtes pels seus propis mitjans fent-se preguntes i buscant ajuda si la necessita.

BL4.5.1. Interpreta les demandes de les tasques d'aprenentatge.

BL4.5.2. Manté la concentració mentre realitza les tasques d'aprenentatge.

BL4.5.3. Mostra perseverança i flexibilitat davant dels reptes i dificultats, s'esforça i manté la calma i la motivació mentre realitza les tasques d'aprenentatge.

BL4.5.4. Intenta resoldre els dubtes que sorgixen mentre realitza una tasca d'aprenentatge pels seus propis mitjans fent-se preguntes i buscant ajuda si la necessita.

BL4.6. Planificar la realització d'un producte o una tasca establint metes, proposar un pla ordenat d'accions per a aconseguir-les, seleccionar els materials i estimar el temps per a cada pas, adaptant-lo davant dels canvis i imprevistos, avaluar el procés i la qualitat del producte final amb ajuda de guies per a l'observació, detallant les millores realitzades.

BL4.6.1. Planifica la realització d'un producte o una tasca establint metes, proposant un pla ordenat d'accions per a aconseguir-les, seleccionant els materials i estimant el temps per a cada pas.

BL4.6.2. Avalua el desenrotllament del procés i el va adaptant als canvis i imprevistos.

BL4.6.3. Avalua el procés seguit i la qualitat del producte final amb ajuda de guies per a l'observació i detallant les millores realitzades.

BL4.7. Actuar de manera eficaç en equips de treball, participant en la planificació de metes comunes, prenent decisions raonades, responsabilitzant-se del seu rol i la seua tasca, fent propostes valuoses, reconeixent el treball alié i animant als altres membres del grup, utilitzant el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies.

BL4.7.1. Participa en la planificació de metes comunes i en la presa de decisions raonades fent propostes valuoses quan actua en equips de treball.

BL4.7.2. Es responsabilitza del seu rol i la seua tasca, reconeix el treball alié i anima als altres membres del grup.

BL4.7.3. Utilitza el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies.

BL4.8. Participar en equips de treball per a construir un producte o tasca col·lectiva, compartint informació i continguts digitals de forma oral o escrita, amb un llenguatge no discriminatori, utilitzant ferramentes de comunicació TIC i entorns virtuals d'aprenentatge. Aplicar bones formes de conducta en la comunicació i previndre, denunciar i protegir a altres de les males pràctiques com el ciberassetjament.

BL4.8.1. Participa en equips de treball per a construir un producte o tasca col·lectiva compartint informació i continguts digitals de forma oral o escrita, utilitzant ferramentes de comunicació TIC i entorns virtuals d'aprenentatge de forma eficaç.

BL4.8.2. Aplica bones formes de conducta en la comunicació i prevé, denuncia i protegeix altres de les males pràctiques com el ciberassetjament.

BL4.8.3. Utilitza en tot moment un llenguatge no discriminatori.

Bloc 5: Educació Literària

BL5.1. Identificar, utilitzant expressions específiques de la terminologia literària, els elements bàsics de la biografia i l'autobiografia, les característiques formals dels textos poètics i teatrals, i alguns recursos retòrics quan apareixen en textos literaris mentre participa en activitats de lectura, audició col·lectiva, recitat i dramatització.

BL5.1.1. Identifica, utilitzant expressions específiques de la terminologia literària, les característiques i els elements distintius dels gèneres narratius, poètics i teatrals quan apareixen en textos literaris mentre participa en activitats de lectura, audició col·lectiva, recitat i dramatització.

BL5.1.2. Identifica, utilitzant expressions específiques de la terminologia literària, les característiques i els elements bàsics de contes i altres relats, poemes i cançons quan apareixen en textos literaris mentre participa en activitats de lectura, audició col·lectiva, recitat i dramatització.

BL5.1.3. Identifica, utilitzant expressions específiques de la terminologia literària, les característiques i els elements bàsics de la novel·la de gènere, la biografia i l'autobiografia quan apareixen en textos literaris mentre participa en activitats de lectura o audició col·lectiva.

BL5.1.4. Identifica, utilitzant expressions específiques de la terminologia literària les estrofes en textos poètics quan apareixen en textos literaris mentre participa en activitats de lectura, audició col·lectiva i recitat.

BL5.1.5. Identifica, utilitzant expressions específiques de la terminologia literària, les referències a la situació espaciotemporal en obres teatrals quan apareixen en textos literaris mentre participa en activitats de lectura, audició col·lectiva i dramatització.

BL5.1.6. Identifica, utilitzant expressions específiques de la terminologia literària, alguns recursos retòrics com a comparació, jocs de paraules, hipèrbole, metàfora, al·literació, metonímia i hipèrbaton quan apareixen en textos literaris i d'altres tipus.

BL5.2. Buscar, seleccionar i emmagatzemar digitalment informació de fonts diverses sobre l'entorn social i cultural i altres civilitzacions a través de la lectura o audició reflexiva de fragments i obres completes, tant clàssics com actuals, dels gèneres i subgèneres adequats al nivell educatiu, per a ampliar els seus coneixements i utilitzar-la en les tasques d'aprenentatge, contrastant la informació i citant les referències bibliogràfiques.

BL5.2.1. Busca, selecciona i emmagatzema digitalment informació de fonts diverses sobre l'entorn social i cultural i sobre altres civilitzacions, a través de la lectura o audició reflexiva de fragments i obres completes, tant clàssics com actuals dels gèneres i subgèneres adequats al nivell educatiu, per a ampliar els seus coneixements i utilitzar-la en les tasques d'aprenentatge.

BL5.2.2. Contrasta la informació sobre l'entorn social i cultural i sobre altres civilitzacions abans de seleccionar-la i cita les referències bibliogràfiques.

BL5.3. Escriure amb sentit estètic i creativitat, de forma autònoma o col·laborativa, narracions i obres de teatre originals i versemblants i poemes o cançons, utilitzant els recursos retòrics i mètrics del nivell educatiu, en les distintes fases de la creació textual.

BL5.3.1. Elabora, oralment i per escrit, amb sentit estètic i creativitat i de manera autònoma o col·laborativa, contes, microrelats i narracions de ficció versemblants utilitzant adequadament les estratègies de producció oral i escrita, seguint, amb supervisió, les distintes fases de la creació textual.

BL5.3.2. Elabora, oralment i per escrit, amb sentit estètic i creativitat i de manera autònoma o col·laborativa textos poètics i cançons de divers tipus i complexitat, utilitzant adequadament les estratègies de producció oral i escrita, seguint, amb supervisió, les distintes fases de la creació textual.

BL5.3.3. Escriu amb sentit estètic i creativitat i de manera autònoma o col·laborativa, fragments i obres de teatre originals i versemblants de divers tipus i complexitat utilitzant adequadament les estratègies de producció escrita seguint, amb supervisió, les distintes fases de la creació textual.

BL5.4. Participar en produccions col·lectives realitzant dramatitzacions, representacions i improvisacions de textos literaris i no literaris adequats al nivell educatiu, així com de textos propis, aplicant amb correcció, creativitat i sentit estètic les estratègies de comunicació oral i les tècniques expressives i teatrals apreses.

BL5.4.1. Participa, de forma responsable i per iniciativa pròpia, en produccions col·lectives dramatitzades i de teatre, per a millorar la seua competència lingüística i les seues habilitats expressives i com a font de gaudi personal.

BL5.4.2. Realitza dramatitzacions, representacions i improvisacions de textos literaris i no literaris, així com de textos propis, aplicant amb correcció, creativitat i sentit estètic les tècniques expressives i teatrals apreses.

BL.5.4.3. Col·labora en l'organització de produccions col·lectives fent propostes i assumint responsabilitats en el desenrotllament d'algunes activitats.

